

قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی

مصوب ۲۶/۱۰/۱۳۹۶

ماده ۱- صنایع دستی ایران مجموعه‌ای از صنایع هنری و سنتی است که ضمن رعایت ضوابط شرعی و قانونی با محوریت خلاقیت، ذوق و زیبایی‌شناسی با بهره‌گیری از مواد اولیه قابل دسترس تولید می‌شود و فرآیند ساخت و تولید محصول به صورت فردی یا گروهی، عمدتاً با دست و با کمک ابزار مورد نیاز انجام می‌گیرد. رشته‌های فرش دستباف و صنایع دستی از قبیل نساجی سنتی، بافته‌های داری و غیرداری، پوشاک سنتی، کاشی سنتی، سفال و سرامیک، صنایع دستی چرمی، هنرهای سنتی وابسته به معماری، صنایع دستی فلزی، صنایع دستی چوبی و حصیری، صنایع دستی دریایی، صنایع دستی استخوان، رودزی‌های سنتی، آبگینه، صنایع دستی کاغذی، طراحی و نقاشی سنتی، سازهای سنتی، میناکاری و پیشه‌های وابسته به گروه‌های یادشده می‌باشند.

تبصره ۱- عناوین صنایع دستی موضوع این ماده با پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و تصویب هیأت وزیران در چهارچوب تعریف مذکور قابل افزایش می‌باشد.

تبصره ۲- تشخیص مصادیق صنایع دستی و اشخاص فعال در صنایع مذکور موضوع این ماده که فاقد بیمه تأمین اجتماعی می‌باشند جهت برخورداری از بیمه مذکور حسب‌مورد با سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌باشد.

ماده ۲- دولت مکلف است در اجرای قانون بیمه اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کُددار) مصوب ۱۸/۵/۱۳۸۸ نسبت به بیمه‌نمودن واجدین شرایط این قانون اقدام نماید.

تبصره ۱- در اجرای این قانون، عدم حضور در ساعت معین در محل کار نمی‌تواند درخصوص فرش و قالی مبنای قطع بیمه قرار گیرد و ارزیابی توسط بازرسان سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری صرفاً براساس مساحت مذکور در ماده (۲) قانون یادشده انجام می‌گیرد.

تبصره ۲- دارندگان مجوز فعالیت موضوع قانون مذکور در صورت درخواست خودشان از کلیه تعرفه‌های بخش صنعت در مورد حامله‌های انرژی (آب، برق و گاز) و تسهیلات بانکی برخوردار می‌باشند.

ماده ۳- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارت صنعت، معدن و تجارت حسب‌مورد موظفند در راستای اجرای این قانون اقدامات زیر را انجام دهند:

الف - صدور مجوز تأسیس و پروانه تولید کارگاهی (انفرادی - گروهی)

ب - صدور کارت شناسایی صنعتگر موضوع این قانون

پ - صدور مجوز فروشگاه‌های انحصاری هنرهای سنتی و صنایع دستی ایران

ت - صدور گواهی اصالت برای آثار صنایع دستی و هنرهای سنتی

ث - صدور مجوز تأسیس و بهره‌برداری از خانه‌های صنایع دستی و بازارچه‌های صنایع دستی

تبصره - خانه‌های صنایع دستی به بناهای واجد ارزش معماری یا تاریخی با مالکیت عمومی یا خصوصی گفته می‌شود که قابلیت بهره‌برداری در امر تولید، فروش و مشاوره تخصصی در جهت توسعه و ارتقای صنایع دستی را داشته و به‌موجب مجوز سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارت صنعت، معدن و تجارت ایجاد می‌شود.

ج - صدور مجوز برگزاری حراج آثار فاخر قابل فروش صنایع دستی و هنرهای سنتی

چ - صدور مجوز برگزاری نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی در زمینه صنایع دستی و هنرهای سنتی

ح - درجه‌بندی و صدور گواهی کیفیت به کارگاهها و فروشگاههای صنایع دستی و هنرهای سنتی

تبصره ۱- فعالیت‌های احصاء شده این ماده به‌جز موارد مربوط به فرش دستباف مشمول تبصره ماده (۲) قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۹۲/۶/۱۲ بوده و با صدور پروانه فعالیت و بهره‌برداری از سوی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، نیاز به اخذ مجدد مجوز یا پروانه کسب از وزارت صنعت، معدن و تجارت نمی‌باشد.

تبصره ۲- طراحی، برنامه‌ریزی، توسعه و نظارت بر کلیه آموزش‌های غیررسمی صنایع دستی و فرش دستباف کشور اعم از آموزش‌های عمومی، تخصصی و مجازی با سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌باشد. کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در امر آموزش صنایع دستی و فرش دستباف مکلفند سیاست‌های تعیین شده سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارتخانه را در آموزش‌های خود رعایت کنند.

ماده ۴- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلفند با هماهنگی مراجع ذیصلاح اقدامات زیر را به‌عمل آورند:

الف - اعمال نظارت و حمایت‌های لازم در جهت بهبود کیفی محصولات صنایع دستی و فرش دستباف به‌ویژه در حوزه صادرات

ب - برنامه‌ریزی، سیاستگذاری و نظارت بر وضعیت کارگاههای تولیدی و آموزش صنایع دستی و فرش دستباف

پ - پشتیبانی از هنرمندان و صنعتگران و همکاری با مراجع ذیصلاح برای تعیین و اعطای درجه هنری به هنرمندان صنایع دستی و فرش دستباف در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط

ت - هماهنگی و برنامه‌ریزی در مورد مالکیت‌های معنوی و فکری صنایع دستی و فرش دستباف ایران (آثار و هنرمندان) در داخل و خارج از کشور

ث - سازماندهی نظام اطلاع‌رسانی در زمینه صنایع دستی و فرش دستباف

ج - همکاری با دستگاههای ذی‌ربط به‌منظور تدوین سرفصل دروس هنرستانها، آموزشکده‌ها و دانشکده‌های صنایع دستی و فرش دستباف

چ - هماهنگی و برنامه‌ریزی جهت تأسیس نهادهای غیردولتی برای کاهش تصدی دولت و ساماندهی فعالیت صنایع دستی و فرش دستباف در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط

ح - برنامه‌ریزی، سیاستگذاری و نظارت بر امر تأسیس شرکتهای نمایشگاهی تخصصی صنایع دستی و فرش دستباف توسط تعاونی‌ها و بخش خصوصی

خ - مشارکت در همایش‌ها، سمینارهای ملی و جشنواره‌های صنایع دستی و فرش دستباف

د - برنامه‌ریزی، سیاستگذاری و نظارت در امر معرفی صنایع دستی و فرش دستباف برگزیده در مراکز عمومی از طرق مناسب تبلیغی و ترویجی

ذ - برنامه‌ریزی، سیاستگذاری و نظارت بر شناسایی و گردآوری آثار باارزش و برگزیده صنایع دستی و فرش دستباف دوران معاصر و نمایش آنها توسط دستگاههای ذی‌ربط

ر - تدوین استانداردهای لازم برای مواد اولیه و روشهای تولید صنایع دستی و فرش دستباف برای پیشنهاد به سازمان ملی استاندارد ایران

ز - تحقیق و بررسی مستمر جامعه آماری و جمع‌آوری اطلاعات لازم از وضعیت صنایع دستی و فرش دستباف ایران و جهان به‌منظور ارتقای جایگاه صنایع دستی و فرش دستباف ایران

ژ - اهتمام بر ارتقای موقعیت ایران در نظام بازار صنایع دستی و فرش دستباف جهان در جهت رونق و افزایش صادرات

س - بهره‌گیری از سامانه‌های پیشرفته بازرگانی به‌منظور توسعه بازار فروش صنایع دستی و فرش دستباف ایران در کشورهای هدف توسط بخش غیردولتی

ش - کمک به ایجاد بازارچه‌های صنایع دستی و فرش دستباف با بهره‌گیری از ظرفیت‌های بخشهای خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی

ماده ۵ - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مجاز است برای تولید و عرضه محصولات صنایع دستی و فرش دستباف و هنرهای سنتی، املاک در اختیار از جمله فضاهای مناسب در بناهای تاریخی را به فعالان مرتبط با صنایع دستی و فرش دستباف با انعقاد قرارداد واگذار نماید. عرضه محصولات غیرمصادیق ماده (۱) این قانون و تولیدات خارجی در این غرفه‌ها ممنوع و موجب انفساخ قرارداد و ضبط اموال غیرمجاز و خارجی عرضه‌شده می‌شود. سازمان حق مطالبه زیان وارده از محل وجه التزام موضوع قرارداد را خواهد داشت.

ماده ۶ - دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۸/۷/۱۳۸۶ مکلفند در برنامه‌های تشویقی و اهدای جوایز غیرنقدی، با اولویت از تولیدات صنایع دستی و فرش دستباف اصیل ایرانی استفاده کنند.

ماده ۷ - بانک مرکزی مکلف است از طریق بانکهای عامل، بخشی از تسهیلات مسکن بانک‌ها را با هماهنگی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارت صنعت، معدن و تجارت به امر تأمین مسکن هنرمندان و تولیدکنندگان صنایع دستی و فرش دستباف اختصاص دهد.

ماده ۸ - به‌منظور حمایت، توسعه و ترویج صنایع دستی و تشویق و تکریم هنرمندان، پیشکسوتان و فعالان بخش صنایع دستی و فرش دستباف، عنوان «صندوق احیاء و بهره‌برداری از اماکن تاریخی و فرهنگی» (موجود) به «صندوق توسعه صنایع دستی و فرش دستباف و احیاء و بهره‌برداری از اماکن تاریخی و فرهنگی» اصلاح می‌گردد. منابع صندوق از محل بخشی از تسهیلات صندوق کارآفرینی امید (مهر امام رضا (ع)) و کمکهای بخش دولتی و غیردولتی و درآمدهای حاصل از فعالیت‌های صندوق پس از درج در بودجه سنواتی و گردش خزانه تأمین می‌شود. همچنین دولت (سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری) می‌تواند سی درصد (۳۰٪) از درآمدهای سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری را به جهت تقویت منابع این صندوق اختصاص دهد. اساسنامه صندوق ظرف مدت شش‌ماه پس از ابلاغ این قانون با پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۹- دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و شهرداری‌ها مکلفند در طراحی فضاهای عمومی شهری از نمادهای صنایع دستی و فرش دستباف و هنرهای سنتی متناسب با معماری ایرانی و اسلامی استفاده کنند.

ماده ۱۰- صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است در برنامه‌های مختلف نسبت به صحنه‌آرایی و مستندسازی و معرفی هنرمندان و آثار هنری صنایع دستی و فرش دستباف با مشارکت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارتخانه‌های «صنعت، معدن و تجارت»، «فرهنگ و ارشاد اسلامی» و «جهاد کشاورزی» اقدام نماید.

ماده ۱۱- دولت و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفند به منظور تشویق و حمایت از رشد و ترویج تولیدات صنایع دستی و فرش دستباف و هنرهای سنتی بومی و اصیل اقدامات ذیل را انجام دهند:

الف - به منظور تشویق و حمایت از رشد و ترویج تولیدات صنایع دستی و فرش دستباف و هنرهای سنتی بومی و اصیل، نسبت به اعمال محدودیت‌های لازم برای واردات محصولات صنایع دستی و فرش دستباف از جمله وضع تعرفه مناسب اقدام کند.

ب - سقف خروج ظروف ساخته‌شده از نقره بدون نگین به میزان پنج کیلوگرم و زیورآلات نقره و سنگهای قیمتی و نیمه‌قیمتی تا سه کیلوگرم برای هر نفر برای حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی خارجی از کشور با ارائه ضمانت‌نامه‌های بانکی و وثایق معتبر افزایش می‌یابد. سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، بانک مرکزی و گمرک جمهوری اسلامی ایران بر اجرای این ماده نظارت می‌کنند. اقلام تاریخی و میراث فرهنگی تابع قوانین و مقررات خاص خود می‌باشد.

پ - از صادرکنندگان صنایع دستی و فرش دستباف در مقابل آثار منفی ناشی از نوسانات قیمت ارز حمایت کند.

ت - گمرک جمهوری اسلامی ایران با نظر سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نسبت به ایجاد و احصای شناسه (کد) تعرفه‌های فرعی برای کلیه محصولات صنایع دستی و فرش دستباف کشور اقدام نماید.

ماده ۱۲- دولت می‌تواند به منظور کمک به ارتقای تحصیلی هنرمندان و استادکاران صنایع دستی و فرش دستباف، کمک‌هزینه تحصیلی تعیین و پرداخت کند.

ماده ۱۳- حمایت‌های موضوع این قانون با هماهنگی وزارت صنعت، معدن و تجارت و سایر دستگاهها و تشکلهای ذی‌ربط در مورد قالیبافی و بافندگی فرش اجراء می‌شود.

ماده ۱۴- تعیین نحوه صدور کلیه مجوزهای فعالیت صنایع دستی و فرش دستباف و همچنین هماهنگی، نظارت، بازرسی و رسیدگی به تخلفات واحدهای ذی‌ربط بر اساس آیین‌نامه‌ای است که در چهارچوب قانون نظام صنفی توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف مدت سه‌ماه تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۵- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت شش‌ماه پس از ابلاغ آن توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

قانون فوق مشتمل بر پانزده ماده و هفت تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و ششم دی‌ماه یکهزار و سیصد و نود و شش مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۸/۱۱/۱۳۹۶ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی